

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 18 kwietnia 1991 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 90, poz. 528) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 27, poz. 157), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 33, poz. 219), objętych jednolitym tekstem ustalonym obwieszczeniem Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 17 lutego 1983 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 54),
- 2) ustawami o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym: z dnia 26 stycznia 1984 r. (Dz. U. Nr 3, poz. 13), z dnia 30 maja 1989 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 191) oraz z dnia 29 listopada 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 528)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania niniejszego jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 18, 20 i 21 ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 27, poz. 157) w brzmieniu:
„Art. 18. W Kodeksie postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 i z 1965 r. Nr 15, poz. 113) wprowadza się następujące zmiany:
1) w art. 761 dodaje się § 3 w brzmieniu:
„§ 3. Dłużnik, który został zawiadomiony o wszczęciu egzekucji, obowiązany jest do powiadomienia w terminie 7 dni organu egzekucyjnego o każdej zmianie miejsca swego pobytu, trwającej dłużej niż jeden miesiąc. O obowiązku tym oraz o skutkach jego zaniedbania poucza się dłużnika przy zawiadomieniu go o wszczęciu egzekucji.”;

- 2) w art. 762 w § 1 wyrazy „tysiąca pięćset złotych” zastępuje się wyrazami: „trzech tysięcy złotych” oraz dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Grzywną taką może być również ukarany dłużnik, który zaniedba obowiązek powiadomienia o zmianie miejsca swego pobytu.”;
  - 3) w art. 831 § 1 pkt 5 wyraz „ubezpieczenia” zastępuje się wyrazami „ubezpieczenia od klęsk żywiołowych” oraz wyraz „danego” zastępuje się wyrazem „tego”;
  - 4) w art. 881 § 3 pkt 1 wyrazy „o każdorazowej wypłacie” zastępuje się wyrazami „o pierwszej wypłacie”;
  - 5) w art. 882:
    - a) dotychczasowa treść tego przepisu otrzymuje oznaczenie § 1; w paragrafie tym dodaje się pkt 2 w brzmieniu:

„2) podał, w jakiej kwocie i w jakich terminach zajęte wynagrodzenie będzie przekazywane wierzycielowi”,

a) dotychczasowy pkt 2 otrzymuje oznaczenie pkt 3,
    - b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Zakład pracy obowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia komornika oraz wierzyciela o każdej zmianie okoliczności wymienionych w § 1.”;
  - 6) w art. 884 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Obowiązek powiadomienia komornika o zmianie zakładu pracy obciąża również dłużnika. O obowiązku tym oraz o skutkach jego zaniedbania dłużnik powinien być pouczone przy zawiadomieniu go o zajęciu wynagrodzenia za pracę.”;
  - 7) w art. 886:
    - a) w § 1 wyrazy „do dwóch tysięcy złotych” zastępuje się wyrazami „do trzech tysięcy złotych”,
    - b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Grzywnę określoną w § 1 komornik wymierzy również dłużnikowi, który nie powiadomił go o zmianie zakładu pracy.”;
  - 8) w art. 1081:
    - a) w § 2 wyrazy „sądu właściwości ogólnej zakładu pracy” zastępuje się wyrazami „sądu ogólnej właściwości dłużnika”,
    - b) dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności, wierzyciel może złożyć tytuł wykonawczy bezpośrednio naczelnikowi zakładu karnego, który obowiązany jest wypłacać wierzycielowi należności za pracę dłużnika lub jego pieniądze znajdujące się w depozycie zakładu karnego, w granicach określonych w art. 53 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 4. Przewidziana w § 3 wypłata nie może być dokonywana, jeżeli wniośki złożyło kilku wierzycieli, a należności za pracę dłużnika lub jego pieniądze znajdujące się w depozycie zakładu karnego nie wystarczają na zaspokojenie wszystkich należności tych wierzycieli lub jeżeli są zajęte przez organ egzekucyjny.”;
  - 9) w art. 1083:
    - a) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Wierzytelności z rachunku bankowego stanowiące wkład oszczędnościowy podlegają egzekucji na zaspokojenie alimentów w pełnej wysokości.”;
    - b) dotychczasowy § 2 otrzymuje oznaczenie § 3;
  - 10) w art. 1086:
    - a) dotychczasową treść przepisu oznacza się jako § 1,
    - b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Dochodzenia powinny być przeprowadzane okresowo w odstępach nie dłuższych niż jeden rok. Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy umorzenia postępowania.”;
  - 11) w art. 1088 po wyrazach „tytułu drugiego” dodaje się wyrazy „oraz art. 1075—1078”.
- Art. 20. W art. 186 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1969 r. Nr 13, poz. 94) skreśla się § 3.
- Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.”;
- 2) art. 2 i 4 ustawy z dnia 9 października 1982 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 33, poz. 219) w brzmieniu:

„Art. 2. Wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustala się ponownie przy zastosowaniu przepisów tej ustawy.”

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1983 r.”;
  - 3) art. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 3, poz. 13) w brzmieniu:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1984 r.”;
  - 4) art. 2 i 3 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 35, poz. 191) w brzmieniu:

„Art. 2. Osoby, na które nie przysługuje zasiłek rodzinny, pobierające w dniu wejścia w życie niniej-

szej ustawy — niezależnie od świadczeń z funduszu alimentacyjnego — dodatkową kwotę 2.600 zł miesięcznie, zachowują prawo do jej pobierania. Kwoty te nie podlegają ściągnięciu od osoby zobowiązanej do alimentów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.;"

5) art. 3 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. Nr 90, poz. 528) w brzmieniu:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia”.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *M. Boni*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 kwietnia 1991 r. (poz. 200)

USTAWA

z dnia 18 lipca 1974 r.

o funduszu alimentacyjnym.

W celu wzmożenia opieki nad dziećmi i innymi osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych oraz zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji stanowi się, co następuje:

Art. 1. Tworzy się fundusz alimentacyjny przeznaczony na wypłatę świadczeń pieniężnych dla dzieci i innych osób w przypadku niemożności wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych.

Art. 2. Dysponentem funduszu alimentacyjnego jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 3. Na dochody funduszu alimentacyjnego składają się:

- 1) należności ściągnięte od osób zobowiązanych do alimentacji,
- 2) dotacje z budżetu państwa,
- 3) wpłaty dobrowolne i inne wpływy.

Art. 4. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie zamieszkałej w Polsce, dla której alimenty zostały ustalone tytułem egzekucyjnym pochodzącym od sądu, jeżeli egzekucja tych alimentów okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo, do wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego określonych w ust. 2.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalanych alimentów, jednakże nie wyższej niż 30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników gospodarki uspołecznionej w poprzednim kwartale, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego stosownie do przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Kwoty te zaokrąglą się do pełnych stu złotych w górę.

3. Górną granicę świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres trzech miesięcy, poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego każdego kwartału.

4. Nie dokonuje się zmiany górnej granicy świadczeń w przypadku obniżenia przeciętnego wynagrodzenia, o której mowa w ust. 2.

Art. 5. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich wysokości:

- 1) w razie ustalenia łącznej kwoty alimentów dla kilku uprawnionych osób, za kwotę alimentów przysługują-

cych jednej osobie uważa się część łącznej kwoty, proporcjonalną do liczby osób, dla których ustalono alimenty,

- 2) w razie ustalenia alimentów więcej niż jednym tytułem egzekucyjnym od różnych osób, za kwotę alimentów przysługujących jednej osobie uważa się łączną kwotę alimentów przysługujących na podstawie wszystkich tytułów egzekucyjnych.

Art. 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują osobie, która:

- 1) otrzymuje pełne utrzymanie z funduszy państwowych lub społecznych, a w szczególności:
  - a) odbywa czynną służbę wojskową lub spełnia zastępczo obowiązek tej służby,
  - b) przebywa w zakładzie opiekuńczym, wychowawczym, w domu rencisty lub w innym tego rodzaju zakładzie albo
- 2) jest uprawniona, zgodnie z przepisami o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, do zasiłków pieniężnych przewidzianych dla dzieci żołnierzy oraz osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej, zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych,
- 3) po osiągnięciu pełnoletności nie uczęszcza do szkoły dziennej i nie jest zaliczona do I lub II grupy inwalidów, chyba że kobieta ukończyła 50 lat, a mężczyzna 65 lat.

Art. 7. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych na wniosek osoby uprawnionej, ośrodka pomocy społecznej lub organizacji społecznej właściwej według przepisów o postępowaniu cywilnym do występowania w sprawach o roszczenia alimentacyjne. Wniosek składa się za pośrednictwem organu prowadzącego egzekucję alimentów; organ ten przekazuje wniosek łącznie z informacją o bezskuteczności egzekucji alimentów.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznaje się poczynając od miesiąca, w którym złożony został do organu prowadzącego egzekucję alimentów należycie sporządzony wniosek. Wypłata świadczeń następuje w okresach miesięcznych w dniu oznaczonym w decyzji.

3. Osoba, której przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także osoba zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych, przeciwko której prowadzona jest egzeku-

cja alimentów, oraz organ egzekucyjny w zakresie okoliczności dotyczących egzekucji alimentów — obowiązane są do zawiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na wypłatę świadczeń z tego funduszu.

Art. 8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podejmuje decyzję w przedmiocie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie wniosku, informacji organu egzekucyjnego o bezskuteczności egzekucji alimentów oraz oświadczenia osoby uprawnionej, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 6.

Art. 9. Osoby pobierające świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także osoby zobowiązane do świadczeń alimentacyjnych na rzecz tych osób oraz inne osoby, jak również organy egzekucyjne, instytucje państwowe i organizacje społeczne obowiązane są do udzielania na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na wypłatę świadczeń z tego funduszu.

Art. 10. 1. Osoba, która bezpodstawnie pobrała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, obowiązana jest do zwrotu tych świadczeń.

2. Decyzję o obowiązku zwrotu świadczeń bezpodstawnie pobranych wydaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenia te ściąga się w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.

Art. 11. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wstrzymuje wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- 1) w wypadku wyjazdu uprawnionego za granicę na pobyt dłuższy niż dwa miesiące,
- 2) jeżeli na skutek niemożności ustalenia adresu uprawnionego lub z innych przyczyn nie można dokonać wypłat temu uprawnionemu,
- 3) jeżeli uprawniony lub jego przedstawiciel ustawowy odmówi udzielenia lub nie udzieli w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na wypłatę świadczeń.

2. Po ustaniu przyczyn wstrzymania wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych podejmuje decyzję co do wypłaty tych świadczeń w części lub całości za okres wstrzymania wypłat, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy.

3. Jeżeli wznowienie wypłaty świadczeń nie nastąpi w ciągu jednego roku od jej wstrzymania, postępowanie w sprawie wypłat ulega umorzeniu z mocy prawa.

Art. 12. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podejmuje decyzję o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jeżeli wygasł obowiązek alimentacyjny lub po osiągnięciu pełnoletności przez osobę uprawnioną do alimentów albo gdy odpadnie choćby jeden z warunków, od którego zależy przyznanie tych świadczeń.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odstępuje od wydania decyzji o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego mimo wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wskutek śmierci osoby zobowiązanej do alimentów, jeżeli osobie dotychczas uprawnionej do alimentów nie przysługuje renta rodzinna, stałe świadczenie z opieki społecznej lub inna stała pomoc. Świadczenia z fundu-

szu wypłaca się w kwocie przysługującej w dniu śmierci zobowiązanego do alimentów, przez okres nie dłuższy niż 9 miesięcy.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odstępuje od wydania decyzji o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego w czasie trwania obowiązku alimentacyjnego, jeżeli po osiągnięciu pełnoletności osoba uprawniona do świadczeń kształci się w szkole albo z powodu innych okoliczności nie ma możliwości samodzielnego utrzymania się.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z powodu śmierci osoby obowiązanej do alimentacji, w przypadku braku prawa do renty rodzinnej informuje:

- 1) świadczeniobiorcę funduszu o możliwości otrzymania zasiłku z pomocy społecznej,
- 2) ośrodek pomocy społecznej o konieczności wszczęcia z urzędu postępowania w celu udzielenia pomocy materialnej.

Art. 13. Po wydaniu decyzji w przedmiocie świadczeń z funduszu alimentacyjnego postępowanie egzekucyjne przeciwko osobie zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych na podstawie tytułu egzekucyjnego ustalającego alimenty na rzecz osoby pobierającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego prowadzi się w dalszym ciągu według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, ze zmianami wynikającymi z przepisów art. 14 i 15.

Art. 14. 1. W razie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ egzekucyjny przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kwoty ściągnięte od osoby zobowiązanej na podstawie tytułu egzekucyjnego ustalającego alimenty aż do pełnego pokrycia należności tego funduszu. Jeżeli w okresie wypłaty świadczeń alimentacyjnych należność funduszu nie zostanie zaspokojona, po zaprzestaniu wypłaty świadczeń organ egzekucyjny przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kwoty ściągnięte od osoby zobowiązanej, pozostałe po zaspokojeniu bieżących alimentów.

2. Wniosek osoby uprawnionej o zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego wymaga zgody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Do udziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu egzekucyjnym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące egzekucji z udziałem Skarbu Państwa oraz podmiotów gospodarczych.

Art. 15. Osoba, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów na rzecz osoby pobierającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie może żądać:

- 1) uchylecia lub ograniczenia obowiązku alimentacyjnego za okres poprzedzający zgłoszenie żądania ani
- 2) zwolnienia od egzekucji, powołując się na zapłacenie alimentów do rąk osoby uprawnionej,

jeżeli naruszałoby to prawa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 16. 1. Osoba, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów na rzecz osoby pobierającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zobowiązana jest do uiszczania opłat na pokrycie kosztów związanych z działalnością tego funduszu.

2. Opłaty wymienione w ust. 1 podlegają ściągnięciu w postępowaniu egzekucyjnym wskazanym w art. 13.

Art. 17. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może w szczególnie uzasadnionych wypadkach umorzyć należności funduszu alimentacyjnego od osób zobowiązanych do alimentów oraz od osób, które bezpodstawnie pobrały świadczenia z tego funduszu.

Art. 18. 1. Przewidziane w ustawie decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydają organy tego Zakładu właściwe ze względu na siedzibę organu prowadzącego egzekucję wskazaną w art. 13.

2. W sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyj-

nego ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługują środki odwoławcze przewidziane dla odwołań w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Art. 19. Ministrowie Pracy i Polityki Socjalnej oraz Sprawiedliwości określą w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady i tryb postępowania oraz pokrywania należności za czynności organu egzekucyjnego w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2) wysokości opłat na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego.